

S. Chukanova

PROFESSIONAL TRAINING OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE SPECIALISTS IN THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION IN THE USA

This article investigates the processes of development and reforming of professional training in LIS in the USA. Analyzed works of Ukrainian and foreign researchers dedicated to the issues of LIS education and Information Science connection to the librarianship helps to observe better the structure of LIS education in the USA. The current tendencies of LIS education in the USA had been extracted in terms of this research which helped to regard closely the structure and content of the system of higher LIS education in the USA. As a result of this research an idea of modernizing LIS education in Ukraine has been established.

Keywords: library and information science, professional training of the specialists, information science disciplines, librarianship, information profession, higher education system in the USA, forma of academic instruction, innovative tendencies in education.

Матеріал надійшов 27.09.2015

УДК 378.147

Мазін Д. М.

ВЗАЄМНЕ РЕДАГУВАННЯ ПИСЬМОВИХ ТЕКСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ФАКТОРИ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ

Статтю присвячено сучасним вимогам до вивчення англійської мови студентами ВНЗ. Зазначено психологічні, мовленнєві та навчально-методичні переваги запровадження інноваційного методу навчання – взаємного редагування письмових текстів на заняттях з англійської мови у ВНЗ.

Ключові слова: методика викладання іноземної мови, методика викладання англійської мови у ВНЗ України, інноваційні методи викладання, взаємне редагування письмових іноземних текстів.

Постановка проблеми в загальному вигляді

В останній чверті ХХ ст. почали змінюватись підходи до розвитку писемних навичок на заняттях з англійської мови. Фокус уваги перемістився з кінцевого продукту – структурованих і граматично правильних письмових творів – на сам процес письма [6]. У зв'язку з цим зросла роль редагування письмових текстів як складової частини процесу письма взагалі.

© Мазін Д. М., 2015

Аналіз актуальних досліджень засвідчив брак уваги до методу взаємного редагування серед українських дослідників у царині методики викладання іноземних мов. Наявні згадки про дотичні аспекти в методичних розвідках [1; 2]. У зарубіжних працях методу взаємного редагування письмових текстів (peer editing) приділяється значно більше уваги. Варто згадати на працювання таких авторів, як Дж. Хафернік [4], Д. Мюррей [6], К. Малліган [5] та ін. Разом з тим потребують увиразнення психологічні

й дидактичні передумови успішного впровадження цього методу.

Мета розвідки – охарактеризувати переваги й потенційні труднощі взаємного редагування (peer editing), а також запропонувати практичні рекомендації для успішного застосування цього методу на заняттях з англійської мови у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу

Взаємне редагування (peer editing) – «прочитання і коментування <...> письмових робіт один одного в аудиторії» [4, с. 48] – є одним зі способів активізації уваги учнів або студентів до письма як процесу. Взаємне редагування можна застосовувати у вигляді як аудиторних, так і позааудиторних завдань. Така форма роботи є звичною практикою в центрах розвитку письма – Writing Centers, які сьогодні є в більшості університетів світу і мета яких – сприяти розвитку писемних навичок серед студентів шляхом переважно індивідуальних тьюторських консультацій та групових практичних семінарів. Важливою особливістю таких центрів є те, що консультації з питань письма надаються підготовленими тьюторами з-поміж самих студентів (peers). Це сприяє взаємодії між студентами та створює сприятливі умови для застосування взаємного редагування в навчальному середовищі. Перший в Україні подібний Центр англійського письма (English Writing Center) був відкритий на кафедрі англійської мови в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА) у 2013 р. за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні та Докторської школи НаУКМА.

Сьогодні взаємне редагування все частіше застосовується на заняттях з англійської мови у ВНЗ, а інколи – й у середній школі. Разом з тим потребують прояснення методичні принципи для успішного застосування такого прийому для розвитку писемних навичок.

Переваги застосування методу взаємного редагування на заняттях з англійської мови можна розділити на психологічні, мовленнєві та навчально-методичні.

До позитивних психологічних переваг використання такого методу на заняттях з англійської мови в парах або міні-групах варто віднести розвиток комунікативних і соціальних навичок та підвищення рівня внутрішньої впевненості учнів [4]. Під час редагування робіт інших ті, хто вчиться, часто опановують нову для себе роль активного суб'єкта, який повинен не тільки оцінити роботу інших, а й уміти обґрунтувати

власний вибір змістових, лексичних чи граматичних елементів, що, своєю чергою, веде до свідомішого ставлення до власного письма. Крім того, взаємне редагування сприяє формуванню відчуття аудиторії для свого письмового тексту. Прочитання свого тексту одногрупниками дає змогу зрозуміти, чи справді в письмовому вигляді власні думки виглядають так логічно та структуровано, як це видається самому авторові.

Інша перевага, яку не завжди усвідомлюють викладачі, – це можливість поліпшити загальну атмосферу в групі, якщо взаємне редагування стає складовою частиною навчального процесу. Активна участь усіх учнів чи студентів у реалізації навчальних завдань постає додатковим чинником внутрішнього об'єднання групи, зміцнення зв'язків серед студентів та між студентами і викладачем. Працюючи в групах або парах, студенти вчать більше поважати і співпрацювати один з одним, обмінюватися ідеями.

З погляду розвитку мовленнєвих навичок процес взаємного редагування сприяє усвідомленню учнями/студентами важливих структурних, лексичних і граматичних елементів тексту, які інакше можуть залишитись не поміченими. Як зазначають К. Малліган і Р. Гарофело, працюючи спільно над одним текстом, «студенти можуть оволодівати декількома мовними навичками ефективніше, ніж працюючи лише самостійно» (тут і далі переклад з англійської наш. – Д. М.) [5; 6]. Це підтверджується практичним досвідом: оцінки за письмові роботи, які пройшли процедуру взаємного редагування, зазвичай вищі й у них менше граматичних помилок [4].

Взаємне редагування може також використовуватись *як навчально-методичний інструмент*. Для того, хто вчить, це засіб більше дізнатися про сильні й слабкі риси своїх студентів на основі їхніх правок і зауважень під час редагування ними інших робіт. Крім того, завдання для взаємного редагування дають змогу повернути увагу до конкретних аспектів створення письмового тексту.

Поряд із визнаними перевагами взаємного редагування як різновиду командних підходів до письма слід згадати і потенційні труднощі застосування цього прийому. Зупинимось на найважливішому, на нашу думку, бар'єрі: серед учнів або студентів можливе скептичне ставлення до взаємного редагування, спричинене сумнівами в надійності редакторських правок, зроблених не носіями мови. Такі студенти воліють або отримувати правки тільки від свого викладача, або ж працювати над своїми письмовими завданнями самостійно. Саме тому потрібно

спершу забезпечити атмосферу взаємної довіри та поваги в групі. Доречно поступово ознайомлювати студентів із процесом редагування через колективний аналіз зразків письмових робіт, а потім постійно підтримувати процес редагування чітко сформульованими рекомендаціями і списками питань для самоконтролю.

Виокремимо основні методичні рекомендації для успішної реалізації методу взаємного редагування на заняттях з англійської мови у ВНЗ:

1. Встановити в аудиторії атмосферу довіри як основу для взаємного редагування. Можна розпочати з виконання вправ усією групою, у малих групах або з «мозкового штурму». Наприклад, роздати учням письмовий твір без зазначення авторства, дати час для ознайомлення, обговорити сильні й слабкі сторони твору і спільно його відредагувати, відповідаючи на задалегідь підготовлені викладачем запитання, які скеровуватимуть увагу на певні структурні, змістові чи граматичні особливості.

2. Визначити та обґрунтувати причини для застосування взаємного редагування. Можна навести приклад рецензованих наукових журналів, де редагування є обов'язковою ланкою процесу публікації дослідницького тексту. Запевнити, що студенти мають право погоджуватися або не погоджуватися з пропонованими правками, однак вони мають бути в змозі обґрунтувати своє рішення.

3. Сформулювати чіткі, конкретні, інколи звужені рекомендації стосовно того, на що звертати увагу в тексті під час редагування. Оскільки процес редагування може бути занадто складним для тих, хто вчиться, це допоможе уникнути нечітких формулювань на кшталт «Мені подобається ця робота» або «Тема є гарною» тощо. Можна також диференціювати рекомендації для конкретних студентів. Останнє, як відомо, є використанням дидактичного принципу індивідуального та вікового підходу, або залежно від рівня підготовки групи можна використати дидактичний принцип складності подачі матеріалу.

4. Виокремити питання, які будуть найкращими для студентів у процесі редагування. Викладач вирішує, на які саме питання слід звернути увагу, але варто застерегти від спроб одразу охопити всі аспекти письмового тексту. Наприклад, граматичні питання редагованого можна розглянути пізніше.

5. Допомогти усвідомити цілісність редагованого тексту. Одним із завдань взаємного редагування є допомога усвідомити цілісність редагованого тексту: студенти часто-густо розглядають текст як набір відокремлених частин,

передовсім звертаючи увагу на граматичні й лексичні аспекти письма. Саме тому рекомендовано розпочинати із запитань загального характеру, на зразок: «Якою є головна думка цього тексту?». Бажано завжди включати принаймні одне запитання про позитивні характеристики твору (наприклад, «Що, на Вашу думку, є найкращим у цій роботі?») та крім конкретних запитань залишити місце для додаткових коментарів від студентів.

5. Виділити час для обговорення коментарів з авторами редагованих текстів. Корисно поєднувати студентські письмові відгуки з обміном усними коментарями між студентами – в аудиторії або за її межами. Так само, як і після того, як студенти письмово переглянуть чийсь текст, обов'язково обговорити коментарі з авторами редагованих текстів.

6. Створити атмосферу, в якій гарно підготовлені студенти самі готуватимуть детальніші редакторські коментарі. Щодо організації взаємного редагування в аудиторії варто усвідомлювати, що на початкових етапах не всі студенти встигатимуть переглянути якийсь текст протягом відведеного часу, так само як деякі студенти завершуватимуть редагування раніше. У другому випадку, переглянувши проведenu редакторську роботу, можна запропонувати звернути увагу на додаткові аспекти. Згодом такі студенти самі готуватимуть детальніші редакторські коментарі протягом відведеного часу.

7. Наснажити студентів на підготовку нового варіанта власного письмового твору після кожного етапу взаємного редагування. При цьому, як уже зазначалося, вони можуть враховувати всі або частину висловлених зауважень, але в будь-якому разі студенти повинні бути здатними обґрунтувати свій вибір.

8. Ініціювати самооцінювання студентами власного письмового тексту. Дуже корисною формою роботи може бути самооцінювання студентами власного письмового тексту, але таку форму роботи доречно практикувати перед початком взаємного редагування. Потім буде корисно порівняти свою самооцінку з редакторською оцінкою від однокласників.

Отже, взаємне редагування студентами письмових текстів на заняттях з англійської мови у ВНЗ може потребувати багато часу й зусиль, але запровадження такого інноваційного методу навчання має очевидні психологічні, мовленнєві та навчально-методичні переваги. За умови належного застосування цього інноваційного методу навчання студенти можуть істотно покращити власні англомовні писемні навички.

Список літератури

1. Інтерактивні технології навчання / авт.-упор. І. І. Дівочо-ва. – Тернопіль : Мандрівець, 2011. – 180 с.
2. Курганська А. Дидактичні передумови та принципи побудови освітнього процесу активного типу / А. Курганська, А. Гаряєва // Сучасні педагогічні технології в освіті : зб. наук.-метод. праць / ред. О. Романовського, Ю. Панфілова. – Харків : НТУ «ХПІ», 2012. – С. 105–113.
3. Farkas D. Collaborative writing, software engineering, and the universe of collaborative activity / David Farkas // Collaborative Writing in Industry / ed. by M. Lay, W. Karis. – Baywood Publishing Company, 1991. – P. 13–30.
4. Hafernik J. The how and why of peer editing in the ESL writing class / Johnnie Hafernik // CATESOL Occasional Papers. – 1984. – No. 10. – P. 48–58.
5. Mulligan C. A collaborative writing approach: Methodology and student assessment / Christopher Mulligan, Russell Garofalo // The Language Teacher. – 2011. – Vol. 35, No. 3. – P. 5–10.
6. Murray D. Writing as a process: how writing finds its own meaning / Donald Murray // Eight approaches to teaching composition / ed. by T. Donovan and B. McColland. – Illinois : National Council of Teachers of English, 1980. – P. 3–20.

D. Mazin

**PEER EDITING OF WRITTEN TEXTS IN ENGLISH CLASSES:
THE FACTORS OF SUCCESSFUL IMPLEMENTATION**

The article deals with contemporary principles of learning English by university students. It highlights the psychological, speech, didactic and methodology benefits of introducing an innovative method of learning – peer editing of written texts in English classes at university.

Keywords: methods of teaching a foreign language, methods of teaching English in Ukrainian universities, innovative methods of teaching, peer editing of written texts.

Матеріал надійшов 11.04.2015

УДК 378

I. Pirozhenko, V. Shapovalova, S. Selivakina

**PECULIARITIES OF TEACHING ENGLISH
TO FUTURE ENTRANTS**

The article gives the features of preparation of entrants to pass English tests at universities. It also describes advanced pedagogical experience, the methodology of teaching English, of teachers of the Kyiv Lyceum “Naukova Zmina”.

Keywords: methods of teaching English, the entrant, good teaching experience.

Entry

Education is no longer the privilege of a few; it is no longer property. This is a long process in which everyone benefits and gains experience and knowledge.

Improvement of the national system of education should occur within the framework of the national

© I. Pirozhenko, V. Shapovalova, S. Selivakina, 2015

policy of protection of national interests and national security of Ukraine, as well as a comprehensive strategy for the implementation of humanitarian policies in all sectors (educational, scientific, ideological, religious, ethnic, informational and cultural, etc.).

The Law “On Higher Education” (2014) makes clear that the educational process should provide for